

OBICEIURI ȘI PRACTICI POPULARE STRĂVECHI DIN OLTENIA♦

Anca CEAUȘESCU*

Abstract: The Romanian village bears incredible traditions related to birth that have not only been preserved in the collective mentality of its dwellers, but there are many of them still practiced. A particular aspect carried on during the birth customs, which is also spread in Oltenia, is that of the magical practices for protecting the child. In this study there are approached some of them, those that were used in limited situations, in case of illnesses or frequent cases of infantile death: the choice of the Godfather, the symbolic selling, the change of the baptism name. Through their accomplishment, there was also assured, in the traditional mentality, the continuation of the individual's existence under beneficial circumstances.

Keywords: Oltenia, popular culture, magical practices, the symbolic selling, the change of the baptism name.

Lumea satului tradițional a fost și rămâne o adevărată sursă de material etnografic, un domeniu de studiu interesant prin modul de a gândi și comporta. Întreaga existență a locuitorilor săi este stăpânită de o multitudine de fenomene și de acte tradiționale, de datini și obiceiuri repetate și adaptate, toate aparținând unei conștiințe colective.

În ansamblul culturii populare românești, obiceiurile formează un capitol important cuprinzând, într-un sistem omnit, manifestările folclorice și de artă populară și marcând o multitudine de evenimente legate de ciclul biocosmic, ciclul vieții sau de datele calendaristice. Obiceiul este prezent în întreaga lume rurală, fiind un mod de a stabili o rânduială în cadrul vieții acesteia, ceea ce crează o stare de stabilitate a comunității respective. Prin obiceiuri, tradiția se consacră. Privite din această perspectivă, ele pot fi receptate drept o „tradiție vie”, după cum notează Ernest Bernea în studiul său publicat în anul 1968¹.

♦ Articolul face parte din proiectul de cercetare *Credințe creștine și practici rituale în spiritualitatea oltenească*, inclus în programul de cercetare al Institutului de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române: *Biserica și societate în sud-vestul României (sec. XVI-XX)*.

* Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu-Plopșor”, Craiova al Academiei Române. E-mail: ancaceausescu@yahoo.com.

¹ Ernest Bernea, *Introducere teoretică la studiul obiceiurilor*, în: „Revista de etnografie și folclor”, tom 13, nr. 5, 1968, p. 381.

În lumea tradițională, există tendința de a se păstra obiceiurile, determinând conservarea acestora chiar și după ce și-au pierdut sau și-au schimbat sensul, pentru că multe dintre ele mențin elemente caracteristice gândirii primitive². Așa cum arăta Mircea Eliade: „universul mental al lumilor arhaice a ajuns până în zilele noastre păstrat nu în chip dialectic în credințele explicite ale oamenilor, ci conservat în mituri, simboluri, obiceiuri care, oricâte degradări ar fi suferit, au încă sensurile originale transparente”³.

O categorie specială de obiceiuri, prin obiectul lor comun – ființa umană – cât și prin finalitatea manifestărilor pe care le cumulează, este formată de acelea legate de existența umană, concretizate azi prin ciclurile nașterii, căsătoriei și morții. Analiza celor trei *rituri de trecere*, cum le numeste etnologul francez Arnold von Gennep⁴, dezvăluie elemente ale identității culturale a unei comunități clar determinate conform anumitor criterii demografice, lingvistice etc., făcând-o statornică în ciuda scurgerii timpului.

Lumea satului românesc ascunde incredibile tradiții legate de naștere, care nu numai că s-au păstrat în mentalul locuitorilor săi, ci multe dintre acestea încă sunt practicate. Un aspect particular în cadrul primului moment al existenței umane, răspândit și în Oltenia, este acela al *practicilor magice pentru protejarea copilului*. În continuare, ne vom referi la câteva dintre acestea și anume la acelea care se desfășurau în situații limitate, în cazul îmbolnăvirii copiilor sau atunci când mortalitatea infantilă era accentuată.

O astfel de practică, foarte cunoscută în Oltenia, era *alegerea nașului din drum*. Aceasta a fost identificată de anchetele etnografice aproape pe întreg teritoriul României, cât și pe un spațiu întins la sud de Dunăre.

În familia tradițională oltenească, atunci când nu trăiau copiii sau când aceștia sufereau de boli grave, se credea că ar exista o legătură nefastă între naș și copil, neprielnică celui din urmă. Prin urmare, re alegerea nașului ar ajuta la schimbarea stării copilului, generând forțe vitale pentru noul-născut. De aceea, copilului i se da un naș „de la Dumnezeu”, ales la întâmplare⁵.

Cum se proceda? Copilul bine înfășat, era așezat lângă drum, la o răspântie sau la o fântână, iar primul trecător care-l ridica era ales ca naș, fără obligații materiale.

În satele din Oltenia, am putut înregistra foarte multe informații legate de această practică. Iată ce ne mărturisește o bătrână din comuna Cetate, jud. Dolj:

„Eu sunt a șaptea fată. Mama mea a făcut șapte copii și i-au murit cinci. După ce a murit al cincilea copil, cu următorul, după o săptămână după ce l-a născut, l-a

² Mihai Pop, Pavel Ruxăndroiu, *Folclor literar românesc*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1976, p. 129.

³ Mircea Eliade, *Comentarii la legenda Meșterului Manole*, București, Editura Publicom, 1943, pp. 19-20.

⁴ Arnold von Gennep, *Riturile de trecere*, Iași, Editura Polirom, 1996, p. 32.

⁵ Charles. Laugier, *Sănătatea în Dolj. Monografie sanitară*, Institutul Grafic „Samitca”, Craiova, 1910, p. 54.

luat și l-a dus la șușea (stradă) să-și găsească nașul. L-a luat, l-a înfășat și l-a lăsat la marginea drumului, singur. Primul om care a trecut pe acolo l-a luat, l-a dus la biserică și l-a botezat. I-a pus un nume, numele lui. A zis că e finul lui. După aia l-a adus acasă, la părinți. Părinții au pus o masă cu familia nașului. De atunci, părinții copilului i-au respectat pe nași⁶.

Și în satul Unirea, din același județ, femeile cărora le mureau mai mulți copii recurgeau, între altele, la aceeași practică⁷. La fel se proceda și în satul Corcova, jud. Mehedinți: „Se așeza copilul în mijlocul drumului și primul care trecea și ridica copilul devenea nașul acestuia. Se credea că astfel norocul va aduce un naș purtător de noroc⁸ sau la Vlădești, jud. Vâlcea: „Când mor mai mulți copii sau când copilul are boala copiilor, moașa pune copilul la răscruce și se ascunde. Când vine primul e obligat să-l boteze, chiar dacă e rudar⁹.”

Așadar, persoana care găsea copilul trebuia să-l boteze, dând acestuia, de cele mai multe ori, numele său. Botezul se desfășura cât mai repede, iar nașii nu primeau daruri. Se considera că procedând astfel, copilul era scăpat de necaz.

Ritualul alegerii nașului din drum, deși variază în funcție de zona etnografică, cuprinde câteva secvențe obligatorii: scoaterea din casă a copilului dis de dimineată, părăsirea (abandonarea) acestuia în mijlocul drumului, obligația primei persoane care trece pe drum să-l boteze, aducerea copilului de la biserică în casă pe ușă dacă l-au scos pe fereastră la plecare, pe fereastră dacă l-au scos pe ușă¹⁰.

Obiceiul alegerii nașului din drum a fost identificat și la bulgari. La Hârleț, județul Vrața:

„Apăi mai este și așa: iară dacă șade copilul tot bolnav, bolnav, de mic e tot bolnav, iei copilu' ăla și-l pui într-o răscruce. Așa unde este uliță și-ncoa, și-ncoa, și-ncoa. Te duci și duci copilu' ăla și-l lași, nu-l iei. Și-l găsește vo fomeie. Tu vii acasă și-l lași. Și-l găsește vo fomeie acolo unde l-ai lăsat tu. Și-l ia fomeia aia. Și fomeia spune: «io am găsât, ete, un copil, ama nu știu al cui e?»». Și mama copilului aude că l-a găsât și se duce și-și ia copilu'. Și copilu' ăla îl pune pe numele lu fomeia aia de la găsât acolo în răscruce, îi schimbă numele și nu se mai îmbolnăvește¹¹.”

Florina Bulzan descrie această practică și în Serbia, localitatea Tekija:

„Dacă un copil mic moare într-o familie, un nou născut este așezat la o răspântie de drumuri și acela care trece primul pe acolo, devine nașul copilului¹².”

⁶ Inf. Stoenică Gheorghiuța, 89 ani, sat Cetate, com. Cetate, jud. Dolj.

⁷ Inf. Stângă Fica, 68 ani, sat Unirea, com. Unirea, jud. Dolj.

⁸ Ion Ghinoiu (coord.), *Sărbători și obiceiuri. Răspunsuri la chestionarele Atlasului Etnografic Român*, vol. I, Oltenia, București, Editura Enciclopedică, 2001, p. 36.

⁹ *Ibidem*, p. 37.

¹⁰ Ion Ghinoiu, *Comoara satelor. Calendar popular*, București, Editura Academiei Române, 2005, pp. 118-119.

¹¹ Emil Țărcovnicu, Lucian David, Ionuț Semuc, *Contribuții la cunoașterea etnografică a zonei transfrontaliere româno-bulgare. „Alegerea nașului din drum”*, în: „Anuarul Institutului de Etnografie și Folclor «C. Brăiloiu»”, Serie nouă, tom 22, 2011, p. 92.

¹² Carmen Bulzan, Florina Bulzan, *Interacțiune socială și comunicare interculturală în Clisura Dunării: Contribuții la o sociologie a frontierei*, Craiova, Editura Autograf MJM, 2007, p. 236.

Viața copilului grav bolnav și cu slabe șanse să supraviețuiască se credea că putea fi salvată și prin *vânzarea simbolică* a acestuia unei femei căreia i-au trăit toți copiii. Prin această practică magică foarte veche se realiza, de fapt, schimbarea formală a părinților. La ea recurgeau și familiile care au pierdut mai mulți copii și doreau să-l protejeze pe noul-născut.

Obiceiul vânzării simbolice a copilului a fost consemnat de Elena Sevastos pentru întreaga Țara Românească¹³. Informațiile obținute de noi în satele din Oltenia confirmă existența, într-un timp mai vechi, a acestei practici magico-rituale. În satul Dârvari, din jud. Mehedinți, „atunci când copilul era bolnav se da pe fereastră la o femeie care are noroc la copii”¹⁴. La fel și în localitatea Cetate, jud. Dolj „când copilul avea boala copilului și mama credea ca nu mai traiește, îl dădea la o altă femeie pe fereastră. Zicea că îl vindea la una cu noroc la copii. Nu la oricine”¹⁵.

„Vânzarea” simbolică¹⁶ a copilului se făcea pe fereastră pentru a evita ieșirea pe ușă pe unde ieșiseră și ceilalți copii morți. Ca prag de trecere între sacru și uman, între necunoscut și familial, fereastra reprezintă, după cum menționează Narcisa Știucă, o supapă a răului, capabilă să facă moartea să încurce drumul¹⁷. Simbolismul ferestrei provine din rolul ei de spațiu deschis spre cer și lumină, de trecere între înăuntru și afară, între intimitatea casei și lumea exterioară. „... fereastra simbolizează receptivitatea; dacă fereastra este rotundă, este vorba de o receptivitate asemănătoare celei a ochiului și a conștiinței ...; dacă este pătrată, se referă la receptivitatea terestră în opoziție cu aportul cerului”¹⁸. Așadar, fereastra reprezintă locul comunicării, al intrării și ieșirii; prin urmare, în mentalitatea omului arhaic, ea acumulează puteri magice, ca și ușa și pragul¹⁹.

¹³ Elena Sevastos, *Călătorii prin Țara Românească*, Iași, 1888.

¹⁴ Inf. Olga Văcaru, 73 ani, sat Dârvari, com. Dârvari, jud. Mehedinți.

¹⁵ Inf. Peța Maria 78 ani, sat Cetate, com. Cetate, jud. Dolj.

¹⁶ Vânzarea simbolică este întâlnită nu numai în ceremonialul nașterii, ci și în cadrul celorlalte mari etape ale existenței umane (nuntă și moarte). În cadrul ceremonialului nupțial, o secvență ritualică a „vânzării simbolice” se desfășoară la plecarea miresei de la casa ei. Familia fetei, care cedează un membru împreună cu bunurile necesare noii întemeieri (zestrea) pretinde reprezentanților celeilalte familii (vorniceii în frunte cu mirele și neamul său) să „plătească” zestrea. Este vorba de o recuperare simbolică, în plan material a ceea ce familia pierde prin plecarea unui membru al ei. Această plată simbolică se face către rudele miresei (surori, frați, mătuși). Însăși mireasa trebuie să „plătească” flăcăilor din satul ei care au scos-o la horă, au dus-o la jocuri etc. În cadrul ultimului episod al ceremonialului nupțial, și anume acela în care este scoasă cununa miresei, moment care marchează schimbarea statutului social al tinerei, intervine, din nou, practica magică a „vânzării simbolice”, deoarece voalul trebuia cumpărat de nașă „că să fie pomana ei”.

¹⁷ Narcisa Alexandra Știucă, *Nașterea – text și discurs*, în „Revista de etnografie și folclor”, tom 42, nr. 3-4, București, 1977, p. 216.

¹⁸ Jean Chevalier, Alain Gheerbrant, *Dicționar de simboluri*, vol. II (E – O), București, Editura Artemis, 1993, pp. 42-43.

¹⁹ Pentru simbolistica ușii și pragului în cadrul obiceiurilor din ciclul familial vezi Anca Ceaulescu, *Ipostaze ale locului și spațiului în gândirea tradițională*, în „Arhivele Olteniei”, Serie nouă, nr. 27, 2013.

Prin „vânzarea” simbolică a copilului se simula, de fapt, o a doua naștere a acestuia. Nou-născutul era scos de sub influența forțelor malefice și pus în fața unui nou început. Condiția de bază era ca acesta să fie vândut unei femei căreia îi trăiau toți copiii și erau sănătoși, în credința că, prin integrarea copilului (integrare simulată) într-o familie cu un fond vital puternic, va fi influențată pozitiv și sănătatea acestuia.

Așadar, era simulată o vânzare-cumpărare a copilului. La Brâncoveni, jud. Olt, femeia care-l cumpăra da un ban mamei spunând: „îți dau un leu, dumneata să-mi dai copilul”, iar mama da copilul pe fereastră spunând: „Uite ți-l dau și să ai noroc de el”²⁰. Mama da copilul pe fereastră, după care acesta era adus în casă pe ușă. Cu această ocazie, se schimba și numele copilului, pentru ca moartea sau boala să nu-l mai recunoască. Din acest moment, copilul spunea „mamă” și acestei femei. Prin urmare, devenea frate de suflet cu copiii acesteia și nu se putea căsători cu ei.

Se poate spune, așadar, că și această practică, alături de multe altele (prima scaldă rituală, dezlegarea fraților lunatici etc.) se încadrează în categoria celor de corectare, de îmbunătățire a destinului individual, și nu produc „fisuri sau falii în rândurile primordiale ale comunității”²¹.

Etnograful Narcisa Știucă, în lucrarea sa despre ceremonialul nașterii, menționează, în județul Gorj, un aspect particular al obiceiului vânzării simbolice²². Astfel, în satul Motru Sec, copiii care sufereau de anumite boli, mai ales de epilepsie, erau vânduți de către mamele lor „peste hotare”. Vânzarea avea loc în prezența preotului, care îi citea ca la botez, schimbându-i numele.

Un alt aspect în legătură cu acest obicei al vânzării simbolice a fost consemnat în unele așezări din nordul Olteniei, cum sunt, spre exemplu, Igoiu, Lădești și Nicolae Bălcescu, jud. Vâlcea. Copilul bolnav se introducea de trei ori pe gura cămășii femeii care-l cumpăra și se scotea pe la poale: „... Se da copilul pe fereastră unei femei cu noroc la copii. Femeia care-l primea îl trecea prin sân de trei ori și dădea de formă unu, cinci lei, să zică că-i al ei. Femeia cumpărătoare zicea și «Bogdaproste». Îi spunea mamă și femeii care-l cumpăra”²³. Ritualul reconstitua, simbolic, nașterea și oferirea altei maternități.

Obiceiul vânzării simbolice este întâlnit și în Moldova: „Când îți mor copiii, să-i vinzi pe fereastră altora și cu banii ce-i iei pe dânșii să cumperi lucruri de mâncare și să le dai de pomană. Copiii se vând numai celor ce li trăiesc băieții”²⁴. Deosebirea este aceea că în unele așezări din zona Rădăuțiului se credea că pruncul

²⁰ Ion Ghinoiu (coord.), *Sărbători și obiceiuri ...*, p. 59.

²¹ Dumitru Mariș, *Tehnici de manipulare a destinului în mentalitatea populară*, în: „Memoria etnologica”, nr. 4-5, iulie-decembrie 2002, p. 491.

²² Narcisa Alexandra Știucă, *În pragul lumii albe*, Centrul Național de Conservare și Valorificare a Tradiției și Creației Populare, 2001, p. 125.

²³ Ion Ghinoiu (coord.), *Sărbători și obiceiuri ...*, pp. 59-60; Ion Ghinoiu, *Comoara satelor ...*, p. 118.

²⁴ Artur Gorovei, *Datinile noastre la naștere*, București, Cronicar, 2000, p. 74; v. și S. Fl. Marian, *Nașterea la români*, București, Editura Saeculum I. O., 2000, p. 160.

vândut aparținea, într-o oarecare măsură, celui care l-a cumpărat²⁵. De aceea, mai târziu, părinții își răscumpără copiii vânduți, tot pe fereastră.

Legat de o a doua naștere, ca modalitate de însănătoșire a copilului bolnav, Ion Ghinoiu semnaleză, pentru spațiul românesc, obiceiul de a simula moartea copilului bolnav, prin introducerea acestuia într-o groapă săpată în pământ și scoaterea printr-o altă apropiată (nașterea simbolică) a unui copil sănătos²⁶. Așadar, aveam de-a face cu o moarte simbolică a copilului bolnav, prin intrarea sufletului pe o gură, și trezirea din nou la viață a acestuia, sănătos, prin ieșirea pe altă gură. Bolnavul este regenerat, se naște încă o dată.

În practicile magice amintite mai sus, atât în cazul alegerii nașului din drum, cât și în cazul vânzării simbolice, noul născut primea un nume nou, pe care-l va folosi de acum înainte familia. Un nume nou înseamnă un nou început. De aceea, de multe ori, întâlnim în sate persoane care au două nume: unul, de botez, scris în actele oficiale, pe care puține persoane îl știu, și altul cu care este strigat, știut de toată lumea.

De obicei, numele nou era diferit de onomastica obișnuită a satului. Cel mai adesea se acordau nume de animale (Lupu, Ursu, Lupa, Ursa) sau anumite cuvinte care, prin semnificația lor, ar putea să sperie duhurile rele²⁷. În mentalul popular exista o legătură strânsă cuvânt-prezență. Noul nume oferea copilului protecție. Rostirea numelui anterior era evitată, existând credința că răul putea fi readus, deoarece astfel el își recunoaște victima.

Obiceiul schimbării numelui de botez, întâlnit pe întreg teritoriul țării noastre, pare să fie foarte vechi. În privința acestuia, S. Fl. Marian, citându-l pe Pr. s. S. Episcopul Melchisedec, ne spune:

„Despre acest fiu al Marelui Ștefan, Bogdan al doilea, observăm șă el mai avea și supranumele de Vlad. De aceea în mulțime de urice ale Marelui Ștefan el se amintește cu amândouă aceste numiri ... Obiceiul de a avea două numiri, unul de botez, altul de adaos pe urmă din motive superstițioase, există și astăzi în poporul român. Când un copil zace de o boală grea și îndelungată, mai ales însoțită de spamuri, mamele schimbă numele bolnavului, crezând că prin aceasta ar ascunde oarecum copilul de spiritul cel rău, carele, după credința lor, produce boala. Cu modul acesta copilul rămâne în toată viața cu două nume, unul cel din botez, altul cel superstițios. În cazul de față, poate că numele de Vlad să fi fost adaos lui Bogdan cel mic spre a-l deosebi de Bogdan cel mare, și a continuat uneori a se numi astfel și după moartea fratelui mai mare Bogdan”²⁸.

²⁵ S. Fl. Marian, *op. cit.*, p. 160.

²⁶ Vladimir Trebici, Ion Ghinoiu, *Demografie și etnografie*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1986, p. 218.

²⁷ Charles Laugier, *Contribuții la etnografia medicală a Olteniei*, Craiova, Scrisul românesc, 1925, p. 29; Irina Nicolau, Ioana Popescu, *Introducere în etnologia primei copilării*, în: „Revista de etnografie și folclor”, tom 28, nr.1, București, 1983, p. 55.

²⁸ S. Fl. Marian, *op. cit.*, pp. 160-161.

Artur Gorovei contestă faptul că adaosul de Vlad, pus lui Bogdan al II-lea este numai pentru a-l deosebi pe acesta de Bogdan I și este de părere că numele se datorează obiceiului de a schimba, în diferite situații menționate anterior, numele unui copil²⁹.

Practica vânzării simbolice a copilului bolnav și schimbarea numelui acestuia este considerată ca având un caracter magico-religios³⁰. Poporul român nu vede în această practică numai o formalitate vagă, ci are convingerea că odată înfăptuită trebuie să producă numaidecât efectul căutat. Credința în acest act este puternic înrădăcinată în mintea sătenilor, încât după săvârșirea lui se crede că pericolul a fost înlăturat de copil și că acesta va fi sănătos și va trăi.

Tot în situațiile în care copilul era bolnăvicios, părinții, moașa, nașul sau nașa *schimbau numele* acestuia, oferindu-i, astfel, o nouă identitate. Schimbarea numelui nu presupunea, de data aceasta, o practică rituală, ci se realiza printr-o simplă mutație a numelui. Părinții, pur și simplu, strigau copilul cu un nume nou, altul decât cel de botez: „Mama copilului schimba numele, îl striga pe copil cu alt nume. Nu era niciun obicei, îl striga cu alt nume. Și lumea îi zicea tot așa ca părinții” (Bistreț, jud. Dolj)³¹. La Dâlbocița, jud. Mehedinți, numele copilului putea fi schimbat și de moașă. Ea ținea copilul în brațe, cu fața la răsărit, în timp ce rostea cu glas tare cuvintele: „acum nu-ți mai zice...; îți zice...”³².

Din relatarea Mariei Ghiță, în vârstă de 80 de ani, din comuna Șimnicu de Sus, județul Dolj, referitoare la ceea ce trebuie făcut pentru protecția copilului mic, reținem următoarele:

„Dacă copilul era bolnav de boala copilului îl scălda moașa sau o babă care știa să-l scalde. Îl scălda și-i schimba numele. Îl da alteia de pomană. Apa în care îl scălda o îngropa și îngropa și un fier acolo. Nu trebuia să umbli la fierul ăla niciodată. Scalda o îngropa ori la un pom, ori la colțul casei, sa fie loc curat”³³.

O altă modalitate de schimbare a numelui aparținea preotului, care îi citea și îl stropea cu apă sfințită, apoi îi schimba numele. O mărturie de teren din satul Cireșu, jud. Mehedinți sună astfel: „Popa schimba numele; îl ducea la biserică cu același naș și-l boteza din nou; popa îi da numele a doua oară”³⁴.

Această practică rituală a schimbării numelui se întâlnea și la popoarele mongolice și se făcea în scopul de „a nu-l mai găsi și recunoaște duhul rău”.

Practicile magice de protejare a copilului, folosite cu scopul atenuării mortalității infantile, sunt mult mai numeroase. Mai amintim în finalul prezentării

²⁹ Artur Gorovei, *Datinile noastre la naștere*, București, Profile Publishing, 2002, p. 77.

³⁰ Lazăr Temian, *Obiceiuri, credințe și practici în legătură cu nașterea*, în: „Memoria etnologica”, An V, nr. 16-17, iulie-decembrie 2005, p. 1616.

³¹ Ion Ghinoiu (coord.), *Sărbători și obiceiuri ...*, p. 55.

³² *Ibidem*.

³³ Inf. Maria Ghiță, 80 ani, com. Șimnicu de Sus, jud. Dolj.

³⁴ Ion Ghinoiu (coord.), *Sărbători și obiceiuri ...*, p. 56.

noastre un obicei întâlnit în satul Grindeni din județul Dolj. Este vorba de așa-numita „coroană de mărăcini”, care se face noului născut dintr-o familie în care au murit mai mulți copii. Obiceiul este descris de Charles Laugier astfel:

„Copilul se trece de trei ori printr-o coroană de mărăcini (măceș), de trei ori prin toarele căldării, îl saltă de trei ori prin coșul bucătăriei în sus apoi îl bagă într-un sac și ocolește cu el de trei ori casa pe dinafară. Când baba ajunge cu el în dreptul ușii, o femeie din prag întreabă: «Ce ai, babo, băgat în sac?» Baba răspunde: «Curând întrebași, curând leac să-i fie, că am băgat în sac o buturugă vie, ce a fost să nu mai fie»³⁵.

Același autor ne vorbește despre un alt obicei întâlnit în satul Hunia, jud. Dolj, și anume acela numit „după pierit”. Dacă unei familii îi murea primul copil, următorului, dacă era băiat, fie înainte, fie după botez, i se găurea urechea cu un ac cu fir de mătase³⁶.

Preluarea magică a copilului înainte de a se naște, botezul acestuia la vatra focului, datul copilului de pomană și descântatul sunt alte practici magico-rituale efectuate în lumea satului tradițional pentru protejarea copilului, asupra cărora vom reveni într-un studiu viitor.

Semnificația acordată acestor practici, în credința populară, este aceea de a corecta o anume stare de anormalitate și de reintegrare în normalul firesc al existenței. Prin înfăptuirea lor, omul tradițional credea în rezolvarea problemei, în faptul că întâmplarea care a pus în primejdie existența copilului a fost îndepărtată. În noile condiții sociale impregnate de multiplele schimbări survenite în viața materială și spirituală a mediului rural, aceste credințe ca și acelea privind întregul sistem al obiceiurilor de la naștere, se mențin azi, doar în forme diminuate, unele ieșind, chiar, din sistemul actelor rituale.

---

³⁵ Charles Laugier, *Contribuții la etnografia medicală a Olteniei*, Craiova, Editura Aius, 2011, pp. 63-64.

³⁶ Charles. Laugier, *Sănătatea în Dolj ...*, p. 53.